
Warszawa, 3 września 2019 roku

Stanowisko Krajowej Reprezentacji Doktorantów
w sprawie zasad punktowania osiągnięć uczestników studiów III stopnia do celów
stypendialnych w związku ze sporządzeniem nowego wykazu czasopism naukowych
i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych

Komunikat Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 31 lipca 2019 r. w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych wraz z przypisaną liczbą punktów (sprostowany kolejnym komunikatem z dnia 1 sierpnia 2019 r.) został sporządzony na podstawie art. 267 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r. poz. 1668; dalej: P.s.w.n.). Zgodnie z przepisem art. 267 ust. 1 w związku z ust. 2 i 3 tego artykułu – wspomniany wykaz ma znaczenie dla oceny poziomu naukowego lub artystycznego prowadzonej działalności, który to poziom stanowi jedno z kryteriów ewaluacji jakości działalności naukowej podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki. Zgodnie z art. 265 ust. 6 i 7 P.s.w.n., ewaluacją obejmuje się osiągnięcia (w tym osiągnięcia artystyczne), które powstały w związku z zatrudnieniem lub odbywaniem kształcenia w podmiocie. Przepis ten swoim zakresem obejmuje więc pracowników oraz doktorantów, ale tylko tych ze szkół doktorskich, bowiem w nowej ustawie nie ma mowy o dotychczasowych doktorantach – ze studiów doktoranckich. Na gruncie tych przepisów **nie ma więc związku między opublikowanym wykazem czasopism a oceną osiągnięć doktorantów ze studiów doktoranckich.**

Odnośnie zasad punktowania osiągnięć uczestników studiów doktoranckich, należy zauważyć, że przepisy przejściowe – art. 279 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r. poz. 1669 ze zm., dalej: przepisy wprowadzające P.s.w.n.) – zawierają zasadę kontynuacji, tj. prowadzenia studiów doktoranckich rozpoczętych przed rokiem akademickim 2019/2020 **na zasadach dotychczasowych** (nie dłużej niż do 31 grudnia 2023 r.). Wśród przepisów wprowadzających P.s.w.n. można znaleźć jeszcze kilka, które bezpośrednio dotyczą materii stypendialnej i dotychczasowych doktorantów. Zgodnie z art. 286 ust. 1 przepisów wprowadzających P.s.w.n. doktoranci, którzy rozpoczęli stacjonarne studia doktoranckie przed rokiem akademickim 2019/2020, mogą otrzymywać zwiększenie stypendium doktoranckiego **na zasadach dotychczasowych**. Natomiast zgodnie z ust. 2 tego artykułu, regulaminy dotyczące trybu przyznawania zwiększenia stypendium doktoranckiego, przyjęte przed dniem wejścia nowej ustawy w życie (tj. przed 1 października 2018 r.), **zachowują moc do 31 grudnia 2023 r.** Zgodnie z art. 285 ust. 1 przepisów wprowadzających P.s.w.n., uczestnicy stacjonarnych studiów doktoranckich rozpoczętych przed rokiem akademickim 2019/2020 mogą otrzymywać stypendium doktoranckie, o którym mowa w art. 200 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie

wyższym (Dz.U. z 2017 r. poz. 2183 ze zm.). Ponadto w tym zakresie należałoby przytoczyć również treść art. 281 przepisów wprowadzających P.s.w.n., który w przypadku doktorantów, którzy rozpoczęli studia doktoranckie przed rokiem akademickim 2019/2020, przewiduje odpowiednie stosowanie regulaminów dotyczących studentów w przypadku następujących świadczeń: stypendium socjalnego, stypendium dla osób niepełnosprawnych, zapomogi, stypendium rektora, stypendium finansowanego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz stypendium za wyniki w nauce lub w sporcie finansowane przez osobę fizyczną lub osobę prawną niebędącą państwową ani samorządową osobą prawną. Z wyliczenia tego wynika, że w przypadku stypendium rektora do doktorantów ze studiów doktoranckich należy stosować odpowiednio regulaminy dotyczące studentów. Jeśli regulamin dotyczący stypendium rektora dla studentów nie będzie przewidywać jakiegokolwiek odesłania do nowego wykazu czasopism, nie będzie można go stosować w zakresie postępowania w sprawie przyznania tego stypendium.

Mając na uwadze powyższe ustalenia można stwierdzić, że nowe **przepisy rangi ustawowej nie przewidują obowiązku oceniania osiągnięć uczestników studiów doktoranckich przez pryzmat nowego wykazu czasopism**. W takim stanie rzeczy nasuwa się pytanie, jak należy punktować ich osiągnięcia na potrzeby postępowań związanych z przyznaniem stypendium doktoranckiego lub zwiększenia stypendium doktoranckiego. W tej materii przepisy wprowadzające P.s.w.n. odwołują się do **zasad dotychczasowych**, a w pewnym zakresie nawet „zamrażają” regulaminy regulujące tę materię, przyjęte przed dniem 1 października 2018 r.

Oznacza to, że odpowiedzi na pytanie o zasady punktowania osiągnięć uczestników studiów doktoranckich należy szukać **w obowiązujących do tej pory aktach prawa wewnętrznego**. W świetle znanej nam dotychczasowej praktyki polskich uczelni można stwierdzić, że w niektórych regulaminach odsyłano do punktacji przewidzianej wykazem czasopism MNiSW, w innych zaś przypadkach uczelnie przewidywały własne punktacje poszczególnych osiągnięć.

Nawet gdyby w prawie wewnętrznym uczelni kryteria zostały sformułowane w sposób bardziej elastyczny, np. przewidując generalne odesłanie do wykazu czasopism, bez przesądzania czy składa się on z części A, B i C, czy też jest jednolity, na rzecz przyjętej interpretacji o zastosowaniu dotychczas obowiązującego wykazu przemawiałyby inne argumenty. Najistotniejszym z nich jest **zasada zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa**. Oznacza ona, że adresat przepisów – w tym przypadku doktorant – nie powinien być zaskakiwany zmianami. Istotnym elementem zasady ochrony zaufania obywatela do państwa i do prawa jest **obowiązek poszanowania interesów w toku**. Dokonując kolejnych modyfikacji stanu prawnego, nie można tracić z pola widzenia interesów, które ukształtowały się przed dokonaniem zmiany stanu prawnego. Doktorant (adresat przepisów stypendialnych) powinien mieć odpowiedni czas na przystosowanie się i przygotowanie do nowych zasad i kryteriów oceny. Tymczasem nowy wykaz czasopism został opublikowany 31 lipca 2019 r., w okresie wakacyjnym. Nie trzeba dowodzić, że doktorant – mając na względzie staranie się o stypendium na najbliższy rok akademicki i składając stosowny wniosek w październiku 2019 r. – z przyczyn obiektywnych nie jest w stanie w okresie sierpień-wrzesień

opublikować artykułu naukowego w czasopiśmie z nowego wykazu. Na marginesie należy również zauważyć, że do momentu opublikowania nowego wykazu pod koniec lipca 2019 r., a więc przez pierwsze miesiące 2019 r., formalnie wykazem obowiązującym pozostawał wykaz czasopism opracowany na podstawie § 32 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym i uczelniom, w których zgodnie z ich statutami nie wyodrębniono podstawowych jednostek organizacyjnych (Dz.U. poz. 2154). Wobec niesporządzenia i nieopublikowania takiego wykazu aż do 31 lipca 2019 r. w jednostkach prowadzących studia doktoranckie do oceny osiągnięć doktorantów stosowano *Wykaz czasopism naukowych zawierający historię czasopisma z publikowanych wykazów za lata 2013-2016*, ogłoszony w BIP MNiSW dnia 25 stycznia 2017 r. Znajdowało to pośrednie umocowanie w art. 324 ust. 2 przepisów wprowadzających P.s.w.n., zgodnie z którym: „W przypadku pierwszej ewaluacji jakości działalności naukowej za autorstwo artykułu naukowego opublikowanego w ostatecznej formie w latach 2017 i 2018 w czasopiśmie naukowym ujętym w wykazie czasopism naukowych ustalonym na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 44 ust. 2 ustawy uchylanej w art. 169 pkt 4 i ogłoszonym komunikatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 stycznia 2017 r. w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra przyznaje się liczbę punktów określoną w tym wykazie”. Przyjęcie innej zasady implikowałoby **konieczność wzruszenia ostatecznych decyzji** o przyznaniu lub odmowie przyznania doktorantom stypendiów: doktoranckich, rektora dla najlepszych doktorantów oraz zwiększenia stypendium doktoranckiego z dotacji projekcyjowej, wydanych w latach akad. 2017/18 i 2018/19, co byłoby absurdalne.

Zasadniczą kwestią jest **sposób oceny osiągnięć doktorantów ze studiów doktoranckich**, uzyskanych w roku akad. 2018/19 (w okresie od października 2018 r. do września 2019 r.) dla celów stypendialnych w nadchodzącym roku akad. 2019/20. Ponieważ punktacja zastosowana w odniesieniu do publikacji według nowych zasad (z komunikatu z dnia 31 lipca 2019 r.) jest **zupełnie odmienna** od punktacji dotychczasowej (z komunikatu z dnia 25 stycznia 2017 r.) i nie jest możliwe rzetelne ich porównanie i wyskalowanie, w ocenie Krajowej Reprezentacji Doktorantów najtrafniejszym rozwiązaniem, odwołującym się do konstytucyjnej zasady państwa prawnego i ochrony zaufania obywateli do państwa i stanowionego prawa oraz ochrony spraw i interesów w toku, będzie **przyjęcie do oceny wniosków stypendialnych w roku akad. 2019/20 dotychczasowych zasad oceny publikacji**, które obowiązywały w dacie rozpoczęcia roku akad. 2018/19.

Należy podkreślić, że do pierwszej oceny działalności naukowej (artystycznej) pracowników uczelni, która będzie przeprowadzona do końca roku 2020 (art. 255 ust. 2 w związku z art. 324 ust. 1 przepisów wprowadzających P.s.w.n.), z mocy przywołanego wyżej przepisu art. 324 ust. 2 przepisów wprowadzających P.s.w.n. – **do osiągnięć z 2017 i 2018 r. zastosowanie będą miały dotychczasowe zasady i dotychczas obowiązujący wykaz**, nowy natomiast – w stosunku do osiągnięć z 2019 i 2020 r. Oceniani pracownicy uczelni mają dłuższy okres na dostosowanie się do sytuacji wywołanej przez nowy wykaz czasopism niż doktoranci, bowiem będą oceniani za okres od ostatniej oceny okresowej (art. 255 ust. 4 przepisów wprowadzających P.s.w.n.) i mają ponad rok od daty

opublikowania nowego wykazu na podjęcie stosownych działań (wydania publikacji w czasopismach z nowego wykazu). Nie jest jasne, dlaczego wymagania w stosunku do osiągnięć doktorantów ze studiów doktoranckich stawiane im przy ubieganiu się o stypendia miałyby być *de facto* wyższe niż w odniesieniu do pracowników uczelni.

Mając powyższe na uwadze **Krajowa Reprezentacja Doktorantów stoi na stanowisku, iż do osiągnięć doktorantów – uczestników studiów doktoranckich, ubiegających się o stypendia w roku akad. 2019/20 powinny znaleźć zastosowanie dotychczasowe zasady oceny**, obowiązujące w jednostkach prowadzących studia doktoranckie w roku akad. 2018/19. W przypadku oceny osiągnięć opublikowanych zarówno do końca 2018 r., jak do oceny osiągnięć opublikowanych w 2019 r. należy zastosować dotychczas obowiązujące kryteria oceny z uwagi na ich znajomość przez doktorantów, którzy w dobrej wierze podejmowali określone świadome decyzje publikacyjne. Opublikowanie dnia 31 lipca 2019 r. komunikatu z nowym wykazem czasopism naukowych i przypisanych im punktów, uniemożliwiło podjęcie zainteresowanym jakichkolwiek działań dostosowawczych w kończącym się roku akad. 2018/19, z którego osiągnięcia będą oceniane w postępowaniach stypendialnych w nadchodzącym roku akad. 2019/20. Zastosowanie różnych zasad do oceny osiągnięć uzyskanych w tym samym roku akademickim, lecz w różnych latach kalendarzowych, prowadzić może do paradoksów, niemożliwych do akceptacji w demokratycznym państwie prawnym.

Krajowa Reprezentacja Doktorantów apeluje do Magnificencji Rektorów uczelni publicznych, jak i do Samorządów Doktorantów w poszczególnych uczelniach o uwzględnienie powyższego stanowiska i dostosowanie aktów zakładowych – w trosce o sprawiedliwą i uczciwą klasyfikację osiągnięć doktorantów w postępowaniach o charakterze konkurencyjnym, jakimi są postępowania w sprawach stypendialnych.

Przewodniczący
KRAJOWEJ REPREZENTACJI DOKTORANTÓW

mgr Łukasz Kierznowski